

Persbericht
Dornbirn, im Juni 2011

EPFL Rolex Learning Center in Lausanne **BEWEEGLIJK RUIMTELANDSCHAP**

B1 | Van buitenaf biedt het uitgestrekte gebouw van het EPFL Rolex Learning Center vooral in de vroege avonden een adembenemende aanblik. Door het van binnenuit stralende licht komt het sculpturale karakter duidelijk naar voren.

Het is niet overdreven, als sommige architectuurcritici schrijven dat het architectenbureau SANAA met elk van zijn gebouwen de architectuur opnieuw uitvindt. Dit geldt echter in het bijzonder voor het Rolex Learning Center, het nieuwe kernstuk van de universiteitscampus van de École Polytechnique Fédérale de Lausanne EPFL. Maar wat is een Learning Center eigenlijk? Deze micro-campus binnen de eigenlijke campus verenigt op een oppervlak van 17.000 m² een grote bibliotheek, vergaderruimtes, werkplekken voor studenten, kantoren voor onderzoekers, cafés, een toprestaurant, een boekwinkel, een multifunctioneel auditorium en – typisch Zwitsers – een bankfiliaal. Bij dit project gaat het om veel meer dan het ter beschikking stellen van functionele ruimtes. De nieuwbouw moet niet alleen de interdisciplinaire uitwisseling van de wetenschappers stimuleren, hij moet vooral de positionering van

de EPFL in een globaal onderzoekslandschap ondersteunen en de beste internationale toponderzoekers aantrekken. Eisen waaraan het door SANAA ontworpen paviljoen met zijn afmetingen van 166 x 121 m en zijn 14 ronde patio's met een diameter van 7 tot 50 m die als het ware als uitgestanst lijken, volop voldoet.

Terwijl Sejima en Ruye Nishizawa bij hun glas-museum in Toledo het thema van het compleet van materie ontdane glazen onhulsel consequent forceren en in het kunstmuseum in Kanazawa het concept van ronde ruimtes binnen een rechthoekig wit paviljoen onderzoeken, verbinden ze in hun nieuwbouw in Lausanne deze twee vormgevingsprincipes en voegen er nog een ander beslissend moment aan toe: de beweeglijke topografie van vloer en plafond. Het resultaat is niet alleen een ongekennde bouwtypologie, maar een fascinerend, be-

B2 | Het gebouw is één grote ruimte die met zijn los verdeelde functionele gedeeltes een enorme openheid uitstraalt. Verschillende lichtstemmingen zorgen hierbij voor oriëntatie en de passende sfeer, bijv. voor een geconcentreerde manier van werken.

weeglijk ruimtelandschap dat uit nauwe en wijde, hoge en lage ruimtes bestaat, uit plaatsen van uitwisseling en communicatie, maar ook van retraite, stilte en concentratie. Kazuyo Sejima legt uit: “Als u naar het gebogen plafond kijkt, zult u merken dat de vlakken volkomen ongestoord zijn. Wij hebben alle ingebouwde componenten weggelaten, om deze doorlopende indruk te bewaren. De afzonderlijke functionele gedeelte zijn niet door scheidingswanden in zones ingedeeld, maar door verschillende lichtsfereën. Daardoor verandert het plafond niet alleen met het daglicht, maar straalt ook het kunstlicht terug in de ruimte, om het even of het van gevelspots, tafellampen, staande lampen of van pendelarmaturen uitgaat. Klaarblijkelijk was Sejima bij haar eerste rondgang door het voltooide gebouw zelf ook onder de indruk van de consequente realisatie van haar voorstelling van een minimalistische architectuur, waarbij zich geen constructief detail naar de voorgrond dringt, geen technische noodzaak de algehele indruk verstoort.

Bij de eisen die als gevolg van de complexiteit van de geometrie aan de draagconstructie, de voorgevel en de binnenafwerking werden gesteld, is dit geenszins vanzelfsprekend. Het

uiterlijk van de ruimtes lijkt op de elegantie van een kunstschaatser die tijdens het optreden met zijn harmonieuze bewegingen de inspanning van het harde trainen laat vergeten. Zo zijn de hoge belastingen van de stalen dakconstructie over slechts enkele frêle, ronde steunen verdeeld, de gevelstijlen van de patio's, die al naargelang van de vereisten als slanke T-profielen of als houten profielen uitgevoerd zijn, nemen een groot deel voor hun rekening. Aan steunen en gevelstijlen zijn de eveneens geheel in het wit gehouden, speciaal ontwikkelde armaturen bevestigd die zich als abstracte cilinders aan de architectuur onderwerpen en desondanks een wezenlijke bijdrage aan de voornaam terughoudende sfeer leveren. Net als bij de voorgevel en de draagconstructie hebben de architecten het uniforme, eenvoudige verschijningsbeeld tot in het kleinste detail vastgelegd. Om de verschillende vereiste lichtsituaties met één enkel vormgevingselement af te kunnen dekken, integreerden ze de armaturen als afzonderlijke armaturen of in een constellatie van twee of drie stuks. Door de zwenkbare houder is het mogelijk om de armaturen in een verschillende hoek t.o.v. het diffuus reflecterende plafond in te stellen. Maar ook de technische performance en het interieur zijn individueel aan de betreffende

B3 | Niets mag de gereduceerde vormgeving verstoren: om de verschillende lichtsituaties met slechts een enkel type armatuur aan te kunnen, ontwikkelden de architecten samen met Zumtobel technisch veeleisende, cilindrische speciale armaturen.

situatie aangepast: in veel van de in totaal 282 armaturen die speciaal voor het EPFL Rolex Learning Center werden ontwikkeld, is naast een 35 Watt HIT halogeen metaaldamplamp met een speciaal IOS-reflectorsysteem bovendien een 100 Watt halogeenlamp als noodlicht ingebouwd. In de entree en de receptie zorgen LED plafond-inbouwarmaturen en elegante lichtlijnen bovendien voor een functioneel licht en plaatsen creatieve accenten. In de als ronde vertrekken uitgevoerde kantoren scheppen minimalistische staande lampen een aangename werksfeer, als het overvloedige daglicht niet volstaat. De bijzondere aandacht van de architecten ging uit naar een gelijkmatig heldere en toch verblindingsvrije verlichting van de lees-

lekken in de bibliotheek. De filigrane pendelarmaturen laten het plafond ook boven de leestafels als een witte hemel stralen en richten met hun micropyramide-structuur het licht exact op de tafels, zonder de sfeer van de basisverlichting te beïnvloeden.

De grootste uitstraling heeft het EPFL Rolex Learning Center echter kort voor zonsondergang: als de reflexen van de laag staande zon, de donkerblauwe hemel en de steeds duidelijker naar voren tredende zuiverwit verlichte ruimtes in elkaar overgaan, wordt dit ongeëvenaarde gebouw een magisch moment lang tot een unieke ruimte- en lichtsculptuur.

Project informatie

EPFL Rolex Learning Center, Lausanne/CH

Opdrachtgever:Losinger Construction SA, Bussigny/CH

Architectuur:SANAA, Tokio/J

Lichtplanning:Scherler SA, Le Mont/Lausanne/CH

Elektroinstallatie:ETF, Bulle/CH

Lichtoplossing:Zumtobel
Speciale armaturen,
inbouwarmaturen SLOTLIGHT II,
LED downlights CRAYON,
staande lamp MINIUM LITE,
pendelarmaturen FREELINE

B4 | In de bibliotheek was een verblindingsvrije verlichting van de leesplekken vereist die echter geen nadelige invloed op het plafond en de basisverlichting van de ruimte mocht hebben. Met de filigrane pendelarmatuur Freeline kon dit optimaal gerealiseerd worden.

B5 | De lasten van de dakconstructie zijn over slechts enkele frêle, ronde steunen en de gevelstijlen van de patio verdeeld. Ingebouwde componenten werden weggelaten, om de vloeiende indruk van de ruimte te behouden.

Bijkomende informatie:

Zumtobel Lighting GmbH
Nadja Frank
PR Manager
Schweizer Straße 30
A - 6850 Dornbirn

Tel. +43 (0)5572 390 - 1303
Fax +43 (0)5572 390 - 91303
nadja.frank@zumtobel.com
www.zumtobel.com